Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 15. júla 2021 *

„Odvolanie – Štátna pomoc – Pomoc v prospech letísk a leteckých spoločností – Rozhodnutie, ktorým sa opatrenia v prospech letiska Frankfurt-Hahn kvalifikujú ako štátna pomoc zlučiteľná s vnútorným trhom a konštatuje sa neexistencia štátnej pomoci v prospech leteckých spoločností využívajúcich toto letisko – Neprípustnosť žaloby o neplatnosť – Článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ – Fyzická alebo právnická osoba, ktorá nie je priamo a osobne dotknutá predmetným rozhodnutím – Účinná súdna ochrana“

Vo veci C-453/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 13. júna 2019,

Deutsche Lufthansa AG, so sídlom v Kolíne (Nemecko), v zastúpení: A. Martin-Ehlers, Rechtsanwalt,

odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Európska komisia, v zastúpení: T. Maxian Rusche a S. Noë, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

Land Rheinland-Pfalz, v zastúpení: C. Koenig, profesor,

Ryanair DAC, so sídlom vo Swords (Írsko), v zastúpení: G. Berrisch, Rechtsanwalt, D. Vasbeck, advokát, a B. Byrne, solicitor,

vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, sudcovia N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin (spravodajca) a K. Jürimäe,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: A. Calot Escobar,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. októbra 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojím odvolaním spoločnosť Deutsche Lufthansa AG navrhuje zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 12. apríla 2019, Deutsche Lufthansa/Komisia (T-492/15, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2019:252), ktorým Všeobecný súd zamietol jej žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie (EÚ) 2016/789 z 1. októbra 2014 o štátnej pomoci SA.21121 (C 29/2008) (ex NN 54/07), ktorú poskytlo Nemecko v súvislosti s financovaním letiska Frankfurt-Hahn a finančnými vzťahmi medzi letiskom a spoločnosťou Ryanair (Ú. v. EÚ L 134, 2016, s. 46, ďalej len „sporné rozhodnutie“), ako neprípustnú.

Okolnosti predchádzajúce sporu a sporné rozhodnutie

2 Okolnosti predchádzajúce sporu opísal Všeobecný súd v napadnutom rozsudku takto:

„1 Žalobkyňa, [Deutsche Lufthansa], je letecká spoločnosť so sídlom v Nemecku, ktorej hlavnou činnosťou je preprava cestujúcich. Jej hlavným domovským letiskom je letisko vo Frankfurte nad Mohanom (Nemecko).

2 Letisko Frankfurt-Hahn sa nachádza v Nemecku na území Spolkovej krajiny Porýnie-Falcko (ďalej len ‚spolková krajina‘) vo vzdialenosti približne 120 km západne od mesta Frankfurt nad Mohanom a 115 km od letiska vo Frankfurte nad Mohanom. Na mieste, kde je letisko Frankfurt-Hahn, sa do roku 1992 nachádzala vojenská základňa. Táto základňa sa následne zmenila na civilné letisko. Dňa 1. apríla 1995 Spolková republika Nemecko previedla vlastnícke právo k uvedenej infraštruktúre na Holding Unternehmen Hahn GmbH & Co. KG (ďalej len ‚Holding Hahn‘), majúci formu verejno-súkromného partnerstva, v ktorom mala spoluúčasť aj spolková krajina.

3 Dňa 1. januára 1998 spoločnosť Flughafen Frankfurt/Main GmbH (ďalej len ‚spoločnosť Fraport‘), ktorá prevádzkovala a spravovala medzinárodné letisko vo Frankfurte nad Mohanom, nadobudla 64,90 % podiel v spoločnosti Flughafen Hahn GmbH & Co. KG Lautzenhausen (ďalej len ‚Flughafen Hahn‘), ktorá prevádzkovala letisko Frankfurt-Hahn.

4 V roku 1999 letisko Frankfurt-Hahn prilákalo svojho prvého nízkonákladového dopravcu, spoločnosť Ryanair Ltd (teraz Ryanair DAC, ďalej len ‚spoločnosť Ryanair‘). Prvá dohoda spoločnosti Flughafen Hahn so spoločnosťou Ryanair nadobudla platnosť 1. apríla 1999 (ďalej len ‚dohoda so spoločnosťou Ryanair z roku 1999‘). Predmetom dohody so spoločnosťou Ryanair z roku 1999, uzavretej na obdobie piatich rokov, boli letiskové poplatky, ktoré mala hradiť Ryanair.

5 V auguste 1999 Fraport získala 73,37 % podiel v spoločnosti Holding Hahn a 74,90 % podiel svojho komplementára – spoločnosti Holding Unternehmen Hahn Verwaltungs GmbH.

6 Dňa 31. augusta 1999 spolková krajina a Fraport uzatvorili dohodu, ktorou sa Fraport zaviazala uzavrieť dohodu o prevode ziskov a strát. Táto dohoda bola v ten istý deň 24. novembra 2000 schválená a potvrdená notárskou listinou a 1. januára 2001 nadobudla platnosť. Fraport mala podľa tejto dohody nárok na všetok zisk prevádzkovateľa letiska Frankfurt-Hahn a výmenou za to bola povinná uhradiť všetky jeho straty…

7 Holding Hahn a Flughafen Hahn sa následne zlúčili a vytvorili spoločnosť Flughafen Hahn GmbH, teraz spoločnosť Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH (ďalej len ‚FFHG'…), ktorej 26,93 % základného imania vlastnila spolková krajina a 73,07 % Fraport.

8 Až do 11. júna 2001 mali 100 % podiel v spoločnosti Fraport verejní akcionári. V ten istý deň bola Fraport uvedená na burzu cenných papierov a 29,71 % jej akcií sa predalo súkromných akcionárom, pričom 70,29 % akcií zostalo vo vlastníctve verejných akcionárov.

9 Dňa 16. októbra 2001 spolková krajina schválila sadzobník letiskových poplatkov pre letisko Frankfurt-Hahn, ktorý nadobudol účinnosť so spätnou platnosťou k 1. októbru 2001…

10 Fraport a akcionári spoločnosti FFHG sa 14. decembra 2001 a 9. januára 2002 v uvedenom poradí rozhodli zvýšiť základné imanie FFHG na financovanie najnaliehavejšej časti programu na vylepšenie letiskovej infraštruktúry… Fraport a spolková krajina schválili [toto] zvýšenie základného imania… o 27 miliónov eur, pričom 9. januára 2002 prispeli Fraport sumou 19,7 milióna eur a spolková krajina sumou 7,3 milióna eur.

11 Dňa 14. februára 2002 FFHG a Ryanair uzavreli druhú dohodu… Touto dohodou sa nahradila dohoda so spoločnosťou Ryanair z roku 1999.

12 Dňa 27. novembra 2002 spolková krajina Hesensko (Nemecko) a spoločnosti Fraport a FFHG uzavreli dohodu o ďalšom rozvoji letiska Frankfurt-Hahn. V tejto dohode sa stanovilo druhé zvýšenie základného imania spoločnosti FFHG, pri ktorom sa mala stať tretím akcionárom spoločnosti FFHG spolková krajina Hesensko.

13 Dňa 22. marca 2004 bola pripravená dohoda akcionárov o majetkovej účasti spoločnosti Fraport, spolkovej krajiny a spolkovej krajiny Hesensko na základnom imaní spoločnosti FFHG (ďalej len ‚dohoda akcionárov'). Fraport, spolková krajina a spolková krajina Hesensko podpísali túto dohodu 30. marca 2005.

14 Na účely plnenia dohody akcionárov sa dohodlo zvýšenie základného imania spoločnosti FFHG o 19,5 milióna eur, aby sa mohlo pokračovať v investičnom programe uvedenom v bode 10 vyššie. V rokoch 2004 až 2009 boli do spoločnosti FFHG vložené v niekoľkých splátkach tieto sumy: Fraport vložila 10,21 milióna eur, spolková krajina 540 000 eur a spolková krajina Hesensko 8,75 milióna eur. Spolková krajina a spolková krajina Hesensko sa navyše zaviazali, že podľa harmonogramu platieb vložia do roku 2009 každá osobitne ďalšiu sumu vo výške 11,25 milióna eur ako kapitálovú rezervu.

15 Po zvýšení základného imania opísaného v bode 14 vyššie…, ktorého celkový objem predstavoval 42 miliónov eur, vlastnila Fraport 65 % podiel v spoločnosti FFHG a spolková krajina a spolková krajina Hesensko vlastnili každá 17,5 % podiel.

16 V dohode akcionárov sa tiež stanovilo, že každý ďalší dlh, ktorý vznikne spoločnosti FFHG, musí byť krytý spoločnosťou Fraport, spolkovou krajinou a spolkovou krajinou Hesensko v pomere zodpovedajúcom ich podielu na základnom imaní spoločnosti FFHG a že platnosť dohody o prevode ziskov a strát [pochádzajúcej z roku 2001 a uvedenej v bode 6 vyššie] sa musí predĺžiť do roku 2014. Na účely splnenia týchto povinností uzatvorili Fraport a FFHG novú dohodu o prevode ziskov a strát z 5. apríla 2004 (ďalej len ‚dohoda o prevode ziskov a strát z roku 2004‘). Dohoda o prevode ziskov a strát z roku 2004 vošla do platnosti 2. júna 2004 po tom, čo ju schválilo valné zhromaždenie akcionárov spoločnosti Fraport trojštvrtinovou väčšinou hlasov požadovanou v dohode akcionárov. Fraport sa v súlade s podmienkami dohody o prevode ziskov a strát z roku 2004 zaviazala nahradiť všetky straty, ktoré vznikli spoločnosti FFHG v rokoch 2004 až 2009.

17 V rokoch 1997 až 2004 spolková krajina poskytla prevádzkovateľovi letiska Frankfurt-Hahn priame granty… Účelom [týchto priamych grantov] bolo financovať investície do letiskovej infraštruktúry, zatiaľ čo cieľom priamych grantov poskytnutých od roku 2001 bolo financovať náklady na zamestnancov vykonávajúcich bezpečnostné kontroly. Spolková krajina vyberá na letisku Frankfurt Hahn od leteckých spoločností, ktoré toto letisko využívajú, poplatok za ochranu bezpečnosti letiska za všetkých cestujúcich, ktorí odtiaľ odlietajú, a všetky príjmy z uvedeného poplatku, ako aj finančné prostriedky, ktoré sú súčasťou jej všeobecného rozpočtu, prevádza na prevádzkovateľa letiska Frankfurt-Hahn ako kompenzáciu za vykonávanie bezpečnostných kontrol…

18 Dňa 4. novembra 2005 bol k dohode [uzatvorenej 14. februára 2002 medzi spoločnosťami FFHG a Ryanair a uvedenej v bode 11 vyššie] pripojený dodatok…

19 V rokoch 2003 až 2006 Komisia Európskych spoločenstiev dostala niekoľko sťažností týkajúcich sa údajnej štátnej pomoci, ktorú poskytli Fraport, spolková krajina a spolková krajina Hesensko spoločnostiam Ryanair a FFHG. Dňa 22. septembra 2003 a 1. júna 2006 jeden zo sťažovateľov zaslal Komisii ďalšie informácie.

20 Spolková krajina 26. apríla 2006 schválila nový sadzobník letiskových poplatkov pre letisko Frankfurt-Hahn… Sadzobník nadobudol účinnosť 1. júna 2006.

21 Listami z 25. septembra 2006 a 9. februára 2007 si Komisia vyžiadala informácie od Spolkovej republiky Nemecko, ktorá tejto jej žiadosti vyhovela listami z 20. decembra 2006 a 29. júna 2007.

22 Listom zo 17. júna 2008 Komisia oznámila Spolkovej republike Nemecko svoje rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 [ES]… v súvislosti so štátnou pomocou, ktorá sa týka financovania [FFHG] a jeho vzťahov so spoločnosťou Ryanair… Uvedené rozhodnutie, ktorým boli zainteresované strany vyzvané, aby predložili svoje pripomienky, bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 17. januára 2009 (Ú. v. EÚ C 12, 2009, s. 6).

23 Dňa 31. decembra 2008 Fraport predala spolkovej krajine celú svoju majetkovú účasť v spoločnosti FFHG. Po tomto predaji mala spolková krajina v spoločnosti FFHG väčšinovú účasť 82,5 %, pričom zvyšných 17,5 % aj naďalej vlastnila spolková krajina Hesensko, a súčasne bola vypovedaná dohoda o prevode ziskov a strát z roku 2004.

24 V rámci konania vo veci formálneho zisťovania dostala Komisia pripomienky najmä od žalobkyne a od spoločnosti Ryanair; tieto pripomienky boli zaslané Spolkovej republike Nemecko.

25 Spolková republika Nemecko 1. júla 2009 zaslala Komisii svoje pripomienky a dodatočné informácie.

26 Komisia sa 13. júla 2011 rozhodla začať druhé konanie vo veci formálneho zisťovania týkajúce sa opatrení financovania spoločnosti FFHG prijatých v rokoch 2009 až 2011. Rozhodnutie, ktorým boli zainteresované strany vyzvané, aby predložili svoje pripomienky, bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 21. júla 2012 (Ú. v. EÚ C 216, 2012, s. 1). Súbežne sa teda viedli dve konania.

…

29 Spolková republika Nemecko sa zaviazala, že do spoločnosti FFHG vloží kapitál, aby refinancovala úvery tejto spoločnosti určené na financovanie opatrení týkajúcich sa infraštruktúry, o ktorých rozhodli orgány verejnej správy v rokoch 1997 až 2012 a na ktoré sa nevzťahovali dohody o prevode ziskov a strát, zvýšenie základného imania alebo iné granty…

30 Listom z 25. februára 2014 Komisia informovala Spolkovú republiku Nemecko, že 20. februára 2014 boli prijaté usmernenia o štátnej pomoci letiskám a leteckým spoločnostiam (Ú. v. EÚ C 99, 2014, s. 3…).

31 Listami z 23. marca a 4. apríla 2014 Komisia požiadala Spolkovú republiku Nemecko o ďalšie objasňujúce informácie. Spolková republika Nemecko vyhovela tejto žiadosti listami zo 17. apríla, z 24. apríla a 9. mája 2014.

32 Dňa 15. apríla 2014 bolo uverejnené oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom boli členské štáty a zainteresované strany vyzvané, aby predložili pripomienky k uplatneniu usmernení [o štátnej pomoci letiskám a leteckým spoločnostiam] v prejednávanej veci. Žalobkyňa predložila pripomienky, ktoré Komisia zaslala Spolkovej republike Nemecko listom z 26. augusta 2014. Spolková republika Nemecko listom z 3. septembra 2014 informovala Komisiu, že nemá žiadne pripomienky.

33 Dňa 1. októbra 2014 Komisia prijala [sporné] rozhodnutie…

[Sporné rozhodnutie]

34 Komisia v [spornom] rozhodnutí preskúmala existenciu štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, pokiaľ ide po prvé o opatrenia v prospech letiska Frankfurt-Hahn (pozri odôvodnenia 292 až 420 [sporného] rozhodnutia), po druhé o opatrenia v prospech spoločnosti Ryanair (pozri odôvodnenia 421 až 456, 464 až 484 a 580 [sporného] rozhodnutia) a po tretie o opatrenia v prospech leteckých spoločností využívajúcich letisko Frankfurt-Hahn, a síce sadzobník [pochádzajúci z roku 2001 a uvedený v bode 9 vyššie] a sadzobník [pochádzajúci z roku 2006 a uvedený v bode 20 vyššie] (pozri odôvodnenia 457 až 463, 485 až 494 a 581 [sporného] rozhodnutia). Keďže usúdila, že niektoré opatrenia v prospech letiska Frankfurt-Hahn predstavujú štátnu pomoc, skúmala ich zlučiteľnosť s vnútorným trhom (pozri odôvodnenia 497 až 579 [sporného] rozhodnutia).

…

54 Výrok [sporného] rozhodnutia znie takto:

‚*Článok 1*

1. Štátna pomoc, ktorú Nemecko neoprávnene poskytlo v rozpore s článkom 108 ods. 3 [ZFEÚ] spoločnosti [FFHG] v rokoch 2001 – 2012 prostredníctvom zvýšení kapitálu v roku 2001 vo výške 27 miliónov [eur], zvýšení kapitálu v roku 2004 vo výške 22 miliónov [eur] a priamych grantov [udelených spolkovou krajinou]… je zlučiteľná s vnútorným trhom.

2. Zvýšenie kapitálu [spoločnosti FFHG vykonané] v roku 2004 spoločnosťou Fraport… a dohoda o prevode ziskov a strát z roku 2004 nepredstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

Článok 2

1. Dohoda medzi spoločnosťou Ryanair a [spoločnosťou FFHG], ktorá nadobudla účinnosť 1. apríla 1999, nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

2. Dohoda medzi spoločnosťou Ryanair a [spoločnosťou FFHG] zo 14. februára 2002 nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

3. «Dohoda medzi spoločnosťou Ryanair a [spoločnosťou FFHG] – Dodanie lietadiel 6 až 18 – od roku 2005 do roku 2012» zo 4. novembra 2005 nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

Článok 3

Sadzobníky letiskových poplatkov, ktoré nadobudli účinnosť 1. októbra 2001 a 1. júna 2006, nepredstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 [ZFEÚ].

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Spolkovej republike Nemecko.‘“

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

3 Podaním doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 26. augusta 2015 podala odvolateľka žalobu o neplatnosť sporného rozhodnutia, na podporu ktorej v podstate uviedla sedem žalobných dôvodov, z ktorých prvý je založený na procesnom pochybení, druhý a tretí na nesprávnych posúdeniach skutkových okolností, štvrtý na zjavných protirečeniach v spornom rozhodnutí a piaty až siedmy na porušeniach článku 107 ZFEÚ.

4 Komisia podporovaná vedľajšími účastníkmi konania v prvostupňovom konaní vzniesla najmä námietku neprípustnosti založenú na tom, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu z hľadiska podmienok prípustnosti vyplývajúcich z článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

5 V napadnutom rozsudku Všeobecný súd po tom, čo konštatoval, že sporné rozhodnutie nie je určené odvolateľke, preskúmal, či odvolateľka mala aktívnu legitimáciu v rozsahu, v akom bola buď v zmysle druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ priamo

a osobne dotknutá týmto rozhodnutím, alebo v zmysle tretieho predpokladu stanoveného v tomto ustanovení priamo dotknutá sporným rozhodnutím, ktoré je regulačným aktom, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia.

6 Toto preskúmanie bolo postupne vykonané jednak v bodoch 119 až 187 napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom sa sporné rozhodnutie týka opatrení v prospech spoločnosti FFHG, ako aj spoločnosti Ryanair, a jednak v bodoch 188 až 212 napadnutého rozsudku v rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie týka sadzobníkov letiskových poplatkov.

7 V prvom rade, pokiaľ ide o opatrenia v prospech spoločností FFHG a Ryanair, ktoré sú predmetom článkov 1 a 2 sporného rozhodnutia, Všeobecný súd najprv dospel k záveru, že odvolateľka z právneho hľadiska dostatočne nepreukázala, že je týmito opatreniami osobne dotknutá, pričom v bode 182 napadnutého rozsudku rozhodol, že žaloba nie je prípustná na základe druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

8 Následne Všeobecný súd najmä v bode 187 napadnutého rozsudku usúdil, že opatrenia v prospech spoločností Ryanair a FFHG neboli zavedené na základe schémy pomoci, a preto majú individuálny charakter. Z toho vyvodil, že články 1 a 2 sporného rozhodnutia preto nemožno kvalifikovať ako „regulačné akty“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ.

9 V druhom rade, pokiaľ ide o článok 3 sporného rozhodnutia týkajúci sa sadzobníkov letiskových poplatkov, Všeobecný súd na jednej strane v bode 208 napadnutého rozsudku konštatoval, že odvolateľka nepreukázala, a to ani na základe svojho postavenia konkurenčného podniku spoločnosti Ryanair, ani z hľadiska diskriminácie, ktorá by sa dotkla žalobkyne, že bola priamo dotknutá týmito opatreniami v zmysle druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

10 Na druhej strane Všeobecný súd na základe tohto zistenia dospel v bode 212 napadnutého rozsudku k záveru, že odvolateľka nemala aktívnu legitimáciu ani na základe tretieho predpokladu stanoveného v tomto ustanovení.

11 Všeobecný súd preto zamietol žalobu ako neprípustnú v celom rozsahu.

Návrhy účastníkov konania a konanie na Súdnom dvore

12 Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor:

– konštatoval, že žaloba v prvostupňovom konaní bola prípustná a dôvodná,

– zrušil napadnutý rozsudok,

– vyhovel návrhom podaným na prvom stupni a zrušil sporné rozhodnutie,

– subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu a

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

13 Komisia, spolková krajina a Ryanair navrhujú, aby Súdny dvor:

– zamietol odvolanie a

– uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

14 Na podporu svojho odvolania odvolateľka uvádza tri odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod, ktorý sa delí na šesť častí, je založený na porušení článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ a článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), keďže Všeobecný súd rozhodol, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu navrhovať zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týka opatrení v prospech spoločností FFHG a Ryanair. Druhý odvolací dôvod je založený na porušení článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, keďže Všeobecný súd konštatoval, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu navrhovať zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týka sadzobníkov letiskových poplatkov. Tretí odvolací dôvod je založený na porušení článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, článku 108 ods. 2 ZFEÚ a povinnosti odôvodnenia, keďže Všeobecný súd konštatoval, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu navrhovať zrušenie sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o platbu spolkovej krajiny do kapitálovej rezervy spoločnosti FFHG vo výške 121,9 milióna eur (ďalej len „opatrenie č. 12“).

O prvom odvolacom dôvode založenom na tom, že Všeobecný súd porušil článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, keď rozhodol, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu navrhovať zrušenie sporného rozhodnutia v rozsahu, v akom sa týka opatrení v prospech spoločností FFHG a Ryanair

Argumentácia účastníkov konania

15 Svojím prvým odvolacím dôvodom, ktorý sa delí na šesť častí, odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že porušil článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ a článok 47 Charty, keď konštatoval, že nie je sporným rozhodnutím osobne dotknutá v rozsahu, v akom sa články 1 a 2 sporného rozhodnutia týkajú opatrení v prospech spoločností FFHG a Ryanair.

16 Prvou až treťou časťou tohto odvolacieho dôvodu odvolateľka poukazuje na to, že Všeobecný súd preskúmal, či je sporným rozhodnutím „osobne dotknutá“ v zmysle článku 263 štvrtého odseku druhého predpokladu ZFEÚ, nie z hľadiska toho, o čom odvolateľka tvrdí, že predstavuje „prvú alternatívu“ podľa judikatúry vychádzajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609), ktorá sa týka ochrany procesných práv zainteresovanej strany v rámci správneho konania pred Komisiou, ale z hľadiska údajnej „druhej alternatívy“ podľa tejto judikatúry, ktorá sa týka podstatného zásahu do postavenia tejto strany na trhu prostredníctvom predmetného opatrenia.

17 Konkrétne v prvej časti prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka v podstate tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 141 napadnutého rozsudku konštatoval, že v súlade s rozsudkom z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia (169/84, EU:C:1986:42, bod 25), mala preukázať, že jej postavenie na trhu bolo podstatne ovplyvnené opatrením pomoci, ktoré je predmetom sporného rozhodnutia.

18 Uvádza, že postup, ktorý je základom prejednávanej veci, bol upravený nariadením Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúcim podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339) a že mala byť posúdená ako „zainteresovaná strana“ v zmysle článku 1 písm. h) tohto nariadenia. V dôsledku toho z rozsudku z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia (169/84, EU:C:1986:42, body 22 a 23), v spojení s článkom 47 Charty vyplýva, že odvolateľka mala mať možnosť podať žalobu na účely ochrany svojich záujmov. Odvolateľka ďalej uvádza, že Komisia nepochybne ignorovala podstatné skutočnosti, a teda konala jednak svojvoľne, pričom porušila článok 41 Charty, a jednak diskriminačným spôsobom, čo sú okolnosti, ktoré Všeobecný súd nezohľadnil.

19 Druhou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že v bodoch 135 a 143 napadnutého rozsudku preskúmal prípustnosť žaloby výlučne vzhľadom na prísne podmienky týkajúce sa rozhodnutí prijatých po skončení konania vo veci formálneho zisťovania namiesto toho, aby ju preskúmal vzhľadom na to, o čom tvrdí, že predstavuje „prvú alternatívu“ vyplývajúcu z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609), t. j. z hľadiska porušenia jej procesných záruk.

20 Hoci je pravda, že Komisia v prejednávanej veci začala konanie vo veci formálneho zisťovania, toto konanie nebolo riadne a netýkalo sa skutkových okolností ako celku, ako to tvrdila odvolateľka pred Všeobecným súdom. V dôsledku toho, keďže Komisia konala podľa odvolateľky svojvoľne, nemožno s odvolateľkou, pokiaľ ide o prípustnosť žaloby, zaobchádzať rovnako ako v rámci konania vo veci formálneho zisťovania vedeného riadnym spôsobom. Všeobecný súd mal uplatniť menej prísne podmienky prípustnosti, na základe ktorých by stačilo, aby sa odvolateľka nachádzala v konkrétnom konkurenčnom vzťahu s príjemcom pomoci.

21 Navyše uplatnenie toho, o čom odvolateľka tvrdí, že predstavuje „druhú alternatívu“ podľa judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609), bolo v prejednávanej veci vylúčené na základe skutočností, ktoré Komisia nezohľadnila. Okrem toho odvolateľka môže namietať porušenie svojich procesných práv iba prostredníctvom žaloby o neplatnosť.

22 Treťou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka v podstate tvrdí, že neuplatniteľnosť toho, o čom tvrdí, že predstavuje prísnejšiu „druhú alternatívu“ podľa judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609), vyplýva najmä zo skutočnosti, že Komisia v spornom rozhodnutí vo veľkej miere vykladala nemecké právo, a to zjavne nesprávne a neúplne, na čo odvolateľka poukázala v konaní pred Všeobecným súdom.

23 Štvrtou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka Všeobecnému súdu subsidiárne vytýka, že v bode 177 a nasl. napadnutého rozsudku nesprávne uplatnil hmotnoprávne podmienky toho, o čom odvolateľka tvrdí, že predstavuje „druhú alternatívu“ podľa judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Vyplýva to na jednej strane z počtu skutkových okolností, ktoré odvolateľka predložila a ktoré ju odlišujú od všetkých ostatných konkurentov, a v dôsledku toho ju individualizujú analogickým spôsobom ako adresáta sporného rozhodnutia. Na druhej strane Všeobecný súd nesprávne vytýkal odvolateľke, že ako akcionár spoločnosti Fraport nespresnila svoj príspevok na financovanie spoločnosti FFHG, keďže to nebolo z právneho hľadiska nevyhnutné.

24 Piatou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka tvrdí, že aj keby sa namiesto kritéria vyplývajúceho z rozsudku z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia (25/62, EU:C:1963:17, s. 223), malo uplatniť kritérium podstatného zásahu do jej postavenia na trhu, Všeobecný súd jej mal

prinajmenšom uľahčiť dôkazné bremeno v súvislosti s tým, či toto kritérium bolo v prejednávanej veci splnené. V tejto súvislosti tvrdí, že požiadavka dôkazu o podstatnom zásahu do jej postavenia na trhu sa uplatní len vtedy, ak ide o otázku „pomoci“, ktorá je predmetom rozhodnutia, ktorého zrušenia sa domáha. Komisia však v spornom rozhodnutí konštatovala, že práve v prejednávanej veci nejde o „pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

25 Odvolateľka okrem toho zdôrazňuje, že Komisia nezohľadnila všetky skutkové okolnosti a všetky relevantné opatrenia. Predložila totiž dôkaz o podstatnom zásahu do jej postavenia na trhu v dôsledku opatrení, ktorých sa týka sporné rozhodnutie.

26 Šiestou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka v podstate spochybňuje posúdenie tohto podstatného zásahu do jej postavenia na dotknutom trhu, ktoré vykonal Všeobecný súd v bodoch 150 až 177 a nasl. napadnutého rozsudku.

27 V tejto súvislosti Všeobecnému súdu vytýka, že sa odchýlil od judikatúry Súdneho dvora tým, že jej nesprávne uložil požiadavky týkajúce sa definície relevantného trhu a príčinnej súvislosti medzi spornými opatreniami a podstatným zásahom do jej postavenia na trhu.

28 Odvolateľka ďalej tvrdí, že na rozdiel od toho, čo v tejto súvislosti rozhodol Všeobecný súd, predložila niekoľko dôkazov týkajúcich sa najmä európskej leteckej dopravy, európskych sietí leteckých spoločností, exponenciálneho rastu spoločnosti Ryanair a jej počtu cestujúcich, otvorenia základne spoločnosti Ryanair na letisku Frankfurt nad Mohanom, ako aj geografickej blízkosti oboch dotknutých letísk. Odvolateľka teda preukázal, že predmetnou pomocou došlo k podstatnému zásahu do jej postavenia na dotknutom trhu.

29 Odvolateľka napokon poukazuje na porušenie článku 47 Charty.

30 Komisia, spolková krajina a Ryanair spochybňujú celú argumentáciu uvedenú v rámci prvého odvolacieho dôvodu a domnievajú sa, že tento odvolací dôvod treba zamietnuť ako sčasti neprípustný a v každom prípade nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

31 Na úvod treba pripomenúť, že prípustnosť žaloby podanej fyzickou alebo právnickou osobou proti aktu, ktorý jej nebol určený, sa v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ viaže na podmienku, že táto osoba má aktívnu legitimáciu, ktorá je prítomná v dvoch prípadoch. Na jednej strane takáto žaloba môže byť podaná pod podmienkou, že tento akt sa danej osoby priamo a osobne týka. Na druhej strane takáto osoba môže podať žalobu voči regulačnému aktu, ktorý nevyžaduje vykonávacie opatrenia, ak sa jej priamo týka (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, body 59 a 91, ako aj z 13. marca 2018, Industrias Químicas del Vallés/Komisia, C-244/16 P, EU:C:2018:177, bod 39).

32 Vzhľadom na to, že sporné rozhodnutie, ktoré bolo určené Spolkovej republike Nemecko, nie je regulačným aktom v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, keďže nie je všeobecne záväzným právnym aktom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. októbra 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a i./Parlament a Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, bod 56), prináležalo Všeobecnému súdu, aby overil, či bola odvolateľka priamo a osobne dotknutá týmto rozhodnutím v zmysle tohto ustanovenia.

33 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že iné osoby ako tie, ktorým je rozhodnutie určené, môžu tvrdiť, že sa ich rozhodnutie osobne týka, iba vtedy, keď sa ich týka na základe ich určitých osobitných vlastností alebo na základe okolnosti, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu k akejkoľvek inej osobe, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené (pozri v tomto zmysle rozsudky z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, EU:C:1963:17, s. 223; z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, EU:C:1986:42, bod 22; z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 53, ako aj zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 93).

34 Svojou prvou až treťou časťou prvého odvolacieho dôvodu, ktoré treba preskúmať spoločne, odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že preskúmal, či bola sporným rozhodnutím osobne dotknutá z hľadiska kritéria podstatného zásahu do jej postavenia na relevantnom trhu, a nie z hľadiska kritéria týkajúceho sa ochrany procesných práv zainteresovanej strany v rámci správneho konania pred Komisiou.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci konania o preskúmaní štátnej pomoci upraveného v článku 108 ZFEÚ treba rozlišovať medzi predbežnou fázou zisťovania pomoci podľa odseku 3 tohto článku, ktorá slúži len na to, aby si Komisia mohla urobiť prvý názor o čiastočnej alebo úplnej zlučiteľnosti predmetnej pomoci, a fázou zisťovania pomoci podľa odseku 2 uvedeného článku. Len v tejto fáze, ktorá má Komisii umožniť získať úplné informácie o všetkých údajoch veci, upravuje Zmluva povinnosť Komisie poskytnúť dotknutým osobám možnosť predložiť svoje pripomienky (rozsudok zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 94 a citovaná judikatúra).

36 Z toho vyplýva, že ak Komisia bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania upraveného v článku 108 ods. 2 ZFEÚ konštatuje rozhodnutím prijatým na základe odseku 3 toho istého článku, že pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom, osoby, v ktorých prospech je táto procesná záruka stanovená, môžu presadiť jej dodržanie, len keď majú možnosť napadnúť toto rozhodnutie na súde Únie. Z týchto dôvodov súd Únie vyhlási návrh na zrušenie takéhoto rozhodnutia podaný dotknutou osobou v zmysle článku 108 ods. 2 ZFEÚ za prípustný, pokiaľ chce žalobca podaním žaloby zachovať svoje procesné práva, ktoré má podľa posledného uvedeného ustanovenia. Súdny dvor spresnil, že takýmito dotknutými osobami sú osoby, podniky alebo združenia, ktorých záujmy môžu byť dotknuté poskytnutím pomoci, t. j. najmä podniky konkurujúce príjemcom tejto pomoci a obchodné združenia (rozsudok zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, body 95 a 96, ako aj citovaná judikatúra).

37 Ak žalobca naproti tomu spochybňuje dôvodnosť rozhodnutia, ktorým bola posúdená pomoc, prijatého podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ alebo na záver konania vo veci formálneho zisťovania, samotná skutočnosť, že sa môže považovať za „príslušnú stranu“ v zmysle odseku 2 tohto článku, nemôže stačiť na uznanie prípustnosti žaloby. Musí ešte dokázať, že má osobitné postavenie v zmysle judikatúry uvedenej v bode 33 tohto rozsudku. Je to tak najmä vtedy, ak je žalobcovo postavenie na relevantnom trhu podstatne ovplyvnené pomocou, ktorá je predmetom sporného rozhodnutia (rozsudok zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 97, ako aj citovaná judikatúra).

38 V tejto súvislosti, ako správne pripomenul Všeobecný súd v bode 141 napadnutého rozsudku, boli za osobne dotknuté rozhodnutím Komisie, ktorým sa skončilo konanie vo veci formálneho zisťovania, okrem podniku, ktorý je príjemcom pomoci, uznané aj jeho konkurenčné podniky s aktívnou úlohou v rámci tohto konania, pokiaľ bolo ich postavenie na trhu podstatne

ovplyvnené opatrením pomoci, ktoré bolo predmetom napadnutého rozhodnutia (rozsudky z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 55, ako aj zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 98).

39 V prejednávanej veci bolo sporné rozhodnutie prijaté, ako to navyše pripúšťa aj odvolateľka, na záver konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

40 Za týchto podmienok a na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, jej žaloba proti tomuto rozhodnutiu nemohla spadať pod prípad uvedený v bode 36 tohto rozsudku. V rozsahu, v akom odvolateľka zakladá svoju argumentáciu na bodoch 22 a 23 rozsudku z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia (169/84, EU:C:1986:42), stačí uviesť, že tieto body treba vykladať v spojení s bodom 25 uvedeného rozsudku, ktorý potvrdzuje, že samotná skutočnosť, že podnik zohrával aktívnu úlohu v rámci konania vo veci formálneho zisťovania, nestačí na vyvodenie záveru, že je osobne dotknutý rozhodnutím, ktorým sa končí dané konanie.

41 Argumentácia odvolateľky, podľa ktorej bolo konanie vo veci formálneho zisťovania vedené Komisiou poznačené vadami, keďže sporné rozhodnutie je založené na neúplnom alebo nesprávnom posúdení skutkových okolností, alebo keďže Komisia v tomto rozhodnutí vo veľkej miere vykladala nemecké právo, a to nesprávnym spôsobom, nemôže viesť k inému výsledku.

42 Judikatúra týkajúca sa prípustnosti žaloby proti rozhodnutiu prijatému na konci konania vo veci formálneho zisťovania sa totiž uplatňuje bez rozlišovania medzi rôznymi žalobnými dôvodmi, ktoré možno uviesť na podporu takejto žaloby. Okrem toho treba konštatovať, že pod zámienkou údajných procesných nezrovnalostí odvolateľka v skutočnosti kritizuje posúdenia Komisie uvedené v spornom rozhodnutí z vecného hľadiska, hoci diskusia pred Všeobecným súdom sa týkala prípustnosti žaloby podanej proti tomuto rozhodnutiu.

43 Všeobecný súd sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že samotná účasť odvolateľky na správnom konaní nestačí na preukázanie, že je sporným rozhodnutím osobne dotknutá.

44 V dôsledku toho musí byť prvá až tretia časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnutá ako sčasti neprípustná a sčasti nedôvodná.

45 Štvrtou až šiestou časťou prvého odvolacieho dôvodu odvolateľka Všeobecnému súdu subsidiárne vytýka, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri uplatnení podmienky, podľa ktorej mala byť sporným rozhodnutím osobne dotknutá.

46 Pokiaľ ide o štvrtú časť prvého odvolacieho dôvodu, ktorá sa týka bodu 177 a nasl. napadnutého rozsudku, treba pripomenúť, že v súlade s článkom 256 ZFEÚ a článkom 58 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje na právne otázky. Všeobecný súd je preto ako jediný oprávnený zistiť a posúdiť relevantný skutkový stav, ako aj posúdiť dôkazy. S výnimkou prípadu ich skreslenia preto posúdenie skutkových okolností a dôkazov nepredstavuje právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdnym dvorom v rámci odvolacieho konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. januára 2017, Masco a i./Komisia, C-614/13 P, EU:C:2017:63, bod 35; z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 35, ako aj z 3. septembra 2020, Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland a i./Komisia, C-817/18 P, EU:C:2020:637, bod 46).

47 V rozsahu, v akom odvolateľka odkazuje na skutkové okolnosti, ktoré už uviedla v prvostupňovom konaní, aby poukázala na to, že na rozdiel od toho, čo konštatoval Všeobecný súd v bode 177 a nasl. napadnutého rozsudku, z právneho hľadiska dostatočne preukázala, že je osobne dotknutá opatreniami, ktorých sa týka sporné rozhodnutie, treba túto argumentáciu teda zamietnuť ako neprípustnú, keďže vzhľadom na neexistenciu konkrétnych dôkazov umožňujúcich prijať záver o prípadnom skreslení skutkových okolností uvedená argumentácia smeruje v skutočnosti k spochybneniu nezávislého posúdenia skutkových okolností Všeobecným súdom.

48 Okrem toho v rozsahu, v akom odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že najmä v bode 178 napadnutého rozsudku usúdil, že mala spresniť, v akej výške prispela na financovanie letiska Frankfurt-Hahn a na dotáciu pre Ryanair, treba uviesť, že Všeobecný súd práve z tohto dôvodu správne zamietol tvrdenie, podľa ktorého sa mala považovať za osobne dotknutú sporným rozhodnutím najmä z dôvodu, že ako akcionár spoločnosti Fraport sa zúčastnila na tomto financovaní a na tejto dotácii.

49 Ako totiž v podstate uviedol generálny advokát v bode 72 svojich návrhov, s výnimkou prípadu, že by sa usúdilo, že príliš veľký okruh subjektov by sa mohol domáhať toho, že je osobne dotknutý takýmito opatreniami, Všeobecný súd v bode 178 napadnutého rozsudku správne rozhodol, že odvolateľka mala spresniť význam tejto účasti, aby bolo možné určiť zásah, ktorý mohlo v dôsledku toho utrpieť jej konkurenčné postavenie, a ak by sa preukázalo, že tento zásah je podstatný, s cieľom preukázať, že bola uvedenými opatreniami osobne dotknutá.

50 Štvrtú časť prvého odvolacieho dôvodu treba preto zamietnuť ako sčasti neprípustnú a sčasti nedôvodnú.

51 Pokiaľ ide o piatu časť, stačí uviesť, že argumentácia odvolateľky, podľa ktorej jej mal Všeobecný súd uľahčiť dôkazné bremeno, nemá nijaký právny základ.

52 Po prvé v rozsahu, v akom odvolateľka tvrdí, že požiadavka podstatného zásahu do jej postavenia na trhu sa uplatní len vtedy, ak sú opatrenia, ktorých sa týka rozhodnutie Komisie, skutočne kvalifikované ako „pomoc“ v zmysle článku 107 ZFEÚ, z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa tejto podmienky, ako uviedol generálny advokát v bode 76 svojich návrhov, vyplýva, že táto podmienka sa uplatní tak v prípade, keď sa predmetné opatrenie takto kvalifikuje, ako aj v prípade, keď k takejto kvalifikácii nedôjde (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, EU:C:1986:42, body 20 a 29; z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, EU:C:2007:700, body 10 a 60, ako aj zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, bod 106).

53 Po druhé v rozsahu, v akom sa odvolateľka odvoláva na to, že Komisia vykonala neúplné a nesprávne preskúmanie opatrení, ktorých sa týka sporné rozhodnutie, táto okolnosť, aj keby bola preukázaná, nemôže ovplyvniť relevantnosť podmienky, podľa ktorej sporné rozhodnutie môže podstatným spôsobom zasiahnuť do jej postavenia na trhu, ani dôkazné bremeno vyžadované na preukázanie aktívnej legitimácie na podanie žaloby proti rozhodnutiu týkajúcemu sa týchto opatrení.

54 Po tretie v rozsahu, v akom odvolateľka tvrdí, že keďže mala mať prospech z uľahčenia dôkazného bremena v súvislosti s preukázaním podstatného zásahu do jej postavenia na trhu, skutočne predložila tento dôkaz, pričom na tento účel uvádza výhody, ktoré Ryanair získala od spoločnosti

FFGH a spolkovej krajiny, toto tvrdenie je založené na nesprávnom predpoklade, keďže – ako vyplýva z bodu 51 tohto rozsudku – odvolateľka sa nemôže odvolávať na takéto uľahčenie dôkazného bremena.

55 Piatu časť prvého odvolacieho dôvodu treba preto zamietnuť.

56 Šiestou časťou odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že v bode 150, ako aj v bodoch 155 až 177 a nasl. napadnutého rozsudku preskúmal podmienku, podľa ktorej opatrenia, ktoré sú predmetom sporného rozhodnutia, mohli podstatne ovplyvniť jej postavenie na trhu, z hľadiska nesprávnych požiadaviek, pokiaľ ide jednak o definíciu trhu a jednak o príčinnú súvislosť medzi spornými opatreniami a zásahom do jej konkurenčného postavenia.

57 V tejto súvislosti Súdny dvor opakovane rozhodol, že to, že žalobca preukáže podstatný zásah do svojho postavenia na trhu, neznamená definitívne vyslovenie sa ku konkurenčným vzťahom medzi týmto žalobcom a podnikmi, ktoré sú príjemcami pomoci, ale vyžaduje si iba to, aby uvedený žalobca presvedčivým spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré môže rozhodnutie Komisie poškodiť jeho legitímne záujmy tým, že podstatne ovplyvňuje jeho postavenie na relevantnom trhu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. januára 1986, Cofaz a i./Komisia, 169/84, EU:C:1986:42, bod 28; z 22. novembra 2007, Španielsko/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, bod 41, ako aj z 22. novembra 2007, Sniace/Komisia, C-260/05 P, EU:C:2007:700, bod 60).

58 Ako zdôraznil generálny advokát v bode 47 svojich návrhov, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že podstatný zásah do konkurenčného postavenia žalobcu na relevantnom trhu nevyplýva z podrobnej analýzy jednotlivých konkurenčných vzťahov na tomto trhu, ktorá by umožnila s presnosťou preukázať rozsah zásahu do jeho konkurenčného postavenia, ale v zásade z konštatovania *prima facie*, že poskytnutie opatrenia, ktorého sa týka rozhodnutie Komisie, vedie k podstatnému zásahu do tohto postavenia.

59 Z toho vyplýva, že táto podmienka môže byť splnená, pokiaľ žalobca uvedie skutočnosti umožňujúce preukázať, že predmetné opatrenie môže podstatným spôsobom zasiahnuť do jeho postavenia na relevantnom trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. decembra 2008, Aggregates/Komisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, bod 38).

60 Pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré pripúšťa judikatúra na účely preukázania takéhoto podstatného zásahu, v prvom rade samotná okolnosť, že akt je spôsobilý mať určitý vplyv na súťažné vzťahy na relevantnom trhu a že dotknutý podnik sa nachádza v súťažnom vzťahu so subjektom, ktorý má z tohto aktu prospech, nemôže stačiť na to, aby mohol byť uvedený podnik považovaný za osobne dotknutý uvedeným aktom. Podnik sa teda nemôže odvolávať iba na svoje postavenie konkurenta vo vzťahu k podniku, ktorý je príjemcom pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, body 47 a 48, ako aj zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, body 99 a 100).

61 V druhom rade, ako Všeobecný súd správne konštatoval v bode 148 napadnutého rozsudku, preukázanie podstatného zásahu do postavenia konkurenta na trhu nemôže byť obmedzené len na prítomnosť takých určitých skutočností svedčiacich o znížení obchodnej alebo finančnej výkonnosti žalobcu, akými sú podstatné zníženie obratu, nezanedbateľné finančné straty, ako aj značné zníženie podielu na trhu po poskytnutí danej pomoci. Poskytnutie štátnej pomoci môže narušiť konkurenčné postavenie subjektu aj inými spôsobmi, najmä spôsobením ušlého zisku

alebo menej priaznivého vývoja, ako by bol v prípade neexistencie takej pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2007, Španielsko/Lenzing, C-525/04 P, EU:C:2007:698, body 34 a 35, ako aj z 22. decembra 2008, British Aggregates/Komisia, C-487/06 P, EU:C:2008:757, bod 53).

62 Práve z hľadiska týchto zásad treba preskúmať, či sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia v rámci svojho posúdenia skutočností, ktoré uviedla odvolateľka s cieľom preukázať podstatný zásah do jej postavenia na relevantnom trhu v dôsledku opatrení, ktorých sa týka sporné rozhodnutie.

63 V tejto súvislosti Všeobecný súd v bodoch 150, 154 a 156 napadnutého rozsudku v podstate rozhodol, že odvolateľka nedefinovala trhy, na ktorých bolo ovplyvnené jej konkurenčné postavenie, pričom uviedol, že neposkytla nijakú informáciu o ich veľkosti a štruktúre, ani o konkurentoch pôsobiacich na týchto trhoch.

64 Ako zdôraznil generálny advokát v bode 87 svojich návrhov, Všeobecný súd tým, že dospel k záveru, že takéto skutočnosti boli nevyhnutné na definovanie trhu alebo trhov, na základe ktorých sa mala posudzovať podmienka podstatného zásahu do konkurenčného postavenia, išiel nad rámec požiadaviek vyplývajúcich z judikatúry pripomenutej v bodoch 57 až 59 tohto rozsudku.

65 Preto je potrebné konštatovať, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol tvrdenia odvolateľky založené jednak na tom, že došlo k zásahu do jej postavenia na európskom trhu leteckej dopravy cestujúcich, a jednak na prekrývaní sa medzi leteckými spojeniami, na ktoré sa odvolávala, z dôvodu, že odvolateľka nepredložila dôkazy o veľkosti alebo geografickom rozsahu týchto trhov, alebo tiež o svojich trhových podieloch alebo o trhových podieloch spoločnosti Ryanair, resp. ich prípadných konkurentov.

66 Treba však uviesť, že pokiaľ ide o článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, Všeobecný súd nedospel k záveru o neprípustnosti žaloby odvolateľky len na základe toho, že odvolateľka nedefinovala trh alebo trhy, v prípade ktorých sa domnievala, že na nich došlo k podstatnému zásahu do jej konkurenčného postavenia.

67 Na jednej strane Všeobecný súd v bode 153 napadnutého rozsudku, ktorý nie je spochybnený v rámci tohto odvolania, totiž konštatoval, že odvolateľka nepredložila dôkaz o údajnom prekrývaní jej vlastných ponúk s ponukami spoločnosti Ryanair, pokiaľ ide o letecké spojenia uvedené v bodoch 151 a 152 tohto rozsudku.

68 Na druhej strane Všeobecný súd v bodoch 158 až 178 napadnutého rozsudku preskúmal tvrdenia uvedené odvolateľkou a ňou predložené dôkazy na podporu týchto tvrdení s cieľom preukázať, že došlo k podstatnému zásahu do jej konkurenčného postavenia na trhu leteckej dopravy cestujúcich v dôsledku opatrení v prospech spoločností Ryanair a FFHG, a najmä príčinnú súvislosť medzi predmetnými opatreniami a skutočnosťami uvedenými na preukázanie zásahu do jej postavenia na trhu.

69 Všeobecný súd v rámci svojho nezávislého posúdenia skutkových okolností, ktoré nemožno spochybniť v štádiu odvolania, s výnimkou prípadu odvolacieho dôvodu založeného na skreslení týchto skutkových okolností, na ktoré odvolateľka v prejednávanej veci vôbec nepoukazovala, dospel v bode 179 tohto rozsudku k záveru, že odvolateľka nepreukázala značný pokles svojho obratu, nezanedbateľné finančné straty, resp. podstatné zníženie svojich podielov na relevantnom trhu alebo relevantných trhoch v nadväznosti na prijatie opatrení v prospech spoločností Ryanair

a FFHG, aj keby boli opatrenia, ktoré boli prijaté v prospech tohto letiska, prevedené na Ryanair. Ďalej uviedol, že odvolateľka nepreukázala ani ušlý zisk alebo to, že u nej došlo k menej priaznivému vývoju, než aký by zaznamenala v prípade neexistencie takýchto opatrení.

70 Okrem toho odvolateľka vo svojom odvolaní neuviedla nijakú skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné prijať záver, že nesprávne právne posúdenie Všeobecným súdom konštatované v bodoch 64 a 65 tohto rozsudku v súvislosti s rozsahom dôkazov, ktoré mala odvolateľka predložiť na preukázanie podstatného zásahu do jej konkurenčného postavenia, mohlo mať nejaký vplyv na posúdenie tvrdení a skutočností uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, a teda na záver, ku ktorému Všeobecný súd dospel subsidiárne v bode 179 napadnutého rozsudku.

71 Za týchto podmienok treba konštatovať, že toto nesprávne právne posúdenie nemôže mať za následok neplatnosť záveru, ku ktorému dospel Všeobecný súd v bode 182 napadnutého rozsudku v súvislosti s prípustnosťou žaloby podanej odvolateľkou na základe druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, takže šiesta časť prvého odvolacieho dôvodu musí byť v tejto súvislosti zamietnutá ako neúčinná.

72 V dôsledku toho a bez toho, aby bolo potrebné preskúmať tvrdenie založené na porušení článku 47 Charty, keďže záver uvedený v bode 182 napadnutého rozsudku sa zakladá na iných dôvodoch, než sú dôvody, ktorý sa týka toto tvrdenie, treba zamietnuť aj šiestu časť prvého odvolacieho dôvodu.

73 Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zamietnuť prvý odvolací dôvod v celom rozsahu ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode založenom na tom, že Všeobecný súd porušil článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, keď konštatoval, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti spornému rozhodnutiu v rozsahu, v akom sa týka sadzobníkov letiskových poplatkov

Argumentácia účastníkov konania

74 Svojím druhým odvolacím dôvodom odvolateľka Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že porušil článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ, keď v bodoch 190 a 196 a nasl. napadnutého rozsudku rozhodol, že nebola sporným rozhodnutím priamo dotknutá v zmysle druhého predpokladu tohto ustanovenia v rozsahu, v akom sa článok 3 tohto rozhodnutia týka sadzobníkov letiskových poplatkov, a keď v bode 209 a nasl. tohto rozsudku priamo uplatnil toto posúdenie na tretí predpoklad uvedeného ustanovenia bez ďalšieho preskúmania.

75 V prvej časti tohto odvolacieho dôvodu tvrdí, že podmienka, podľa ktorej musí byť žalobca priamo dotknutý predmetným aktom, sa musí v rámci tohto tretieho predpokladu preskúmať samostatne bez toho, aby sa súd mohol na tento účel oprieť o rozhodnutie vyplývajúce z preskúmania jedného z ďalších dvoch predpokladov nachádzajúcich sa v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ. Z rozsudku zo 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisia, Komisia/Scuola Elementare Maria Montessori a Komisia/Ferracci (C-622/16 P až C-624/16 P, EU:C:2018:873), totiž vyplýva, že uvedená podmienka sa má vykladať odlišne v rámci druhého a tretieho predpokladu stanoveného v tomto ustanovení. Pokiaľ ide o dôkaz o tom, že odvolateľka je predmetným aktom priamo dotknutá v zmysle tretieho predpokladu uvedeného v tomto ustanovení, ktorý sa uplatňuje v prípade schémy pomoci, z uvedeného rozsudku vyplýva, že je na tejto odvolateľke, aby predložila

dôkaz o tom, že tento predmetný akt je skutočne spôsobilý obmedziť hospodársku súťaž. Prejednávaná vec je porovnateľná s vecou, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, a musí viesť k podobnému posúdeniu podmienky, podľa ktorej je odvolateľka priamo dotknutá uvedeným aktom. V tejto súvislosti odvolateľka najmä vysvetlila a preukázala, v čom boli predmetné dva sadzobníky letiskových poplatkov diskriminačné vo vzťahu k iným leteckým spoločnostiam, vrátane spoločnosti Ryanair.

76 V rámci druhej časti druhého odvolacieho dôvodu odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že v bode 205 napadnutého rozsudku skreslil jej vyjadrenie, pokiaľ ide o výraz „iné letecké spoločnosti“, ktorý je v ňom uvedený. Podľa odvolateľky sa tento výraz týkal každej leteckej spoločnosti, vrátane odvolateľky, okrem spoločnosti Ryanair.

77 Komisia, spolková krajina a Ryanair sa domnievajú, že druhý odvolací dôvod treba zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný. Podľa Komisie je tento odvolací dôvod navyše sčasti neprípustný v rozsahu, v akom smeruje k spochybneniu skutkových okolností.

Posúdenie Súdnym dvorom

78 V prvom rade treba uviesť, že v bodoch 190 až 208 napadnutého rozsudku, na ktoré odvolateľka síce konkrétne odkazuje v rámci druhého odvolacieho dôvodu, ale voči ktorým osobitne nesmeruje žiadnu kritiku, Všeobecný súd pristúpil k preskúmaniu otázky, či odvolateľka bola oprávnená domáhať sa zrušenia sporného rozhodnutia na základe druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ ako strana, ktorá je priamo a osobne dotknutá týmto rozhodnutím, a to v rozsahu, v akom sa článok 3 tohto posledného uvedeného rozhodnutia týka letiskových poplatkov.

79 Po tom, čo Všeobecný súd najprv overil, či je odvolateľka týmto aspektom sporného rozhodnutia priamo dotknutá, v bode 208 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odvolateľka nepreukázala, že spĺňa toto kritérium, a že v dôsledku toho nemá aktívnu legitimáciu na základe druhého predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

80 Všeobecný súd následne v bodoch 209 až 213 napadnutého rozsudku z tohto zistenia vyvodil záver, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu ani na základe tretieho predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, pričom najmä v bode 211 tohto rozsudku usúdil, že kritérium, podľa ktorého musí byť žalobca priamo dotknutý predmetným aktom, bolo v druhom a treťom predpoklade, ktoré sú uvedené v tomto ustanovení, totožné.

81 Práve v tomto kontexte odvolateľka v prvej časti druhého odvolacieho dôvodu Všeobecnému súdu v podstate vytýka, že nevykonal úplné overenie splnenia tohto kritéria s ohľadom na tretí predpoklad stanovený v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, ale na účely určenia, či bolo toto kritérium splnené, len odkázal na toto kritérium a uplatnil naň rozhodnutie vyplývajúce z preskúmania druhého predpokladu uvedeného v tomto ustanovení.

82 Na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka na podporu tejto výhrady, z judikatúry Súdneho dvora, najmä z rozsudku zo 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisia, Komisia/Scuola Elementare Maria Montessori a Komisia/Ferracci (C-622/16 P až C-624/16 P, EU:C:2018:873), však nevyplýva, že uvedené kritérium má odlišný význam na účely druhého a tretieho predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ.

83 Naproti tomu Súdny dvor v bode 42 uvedeného rozsudku – bez toho, aby rozlišoval medzi týmito predpokladmi – pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry, ako ju navyše správne uviedol Všeobecný súd v bode 197 napadnutého rozsudku, podmienka, „tak ako je stanovená v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ“, podľa ktorej sa musí rozhodnutie, ktoré je predmetom žaloby, priamo týkať fyzickej alebo právnickej osoby, si vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych kritérií, a to konkrétne po prvé, aby toto rozhodnutie priamo ovplyvňovalo právne postavenie tejto osoby, a po druhé, aby neponechávalo žiadny priestor na voľnú úvahu jeho adresátom povereným jeho uplatňovaním, keďže má úplne automatický charakter a vyplýva zo samotnej právnej úpravy Únie bez uplatnenia iných sprostredkujúcich ustanovení.

84 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 211 napadnutého rozsudku konštatoval, že rozsah tejto podmienky bol rovnaký v rámci druhého aj tretieho predpokladu stanoveného v článku 263 štvrtom odseku ZFEÚ, a keď na základe konštatovania, že odvolateľka nespĺňa túto podmienku na účely druhého predpokladu uvedeného v tomto ustanovení, v bode 212 tohto rozsudku dospel k záveru, že ju nespĺňa ani na účely tretieho predpokladu uvedeného v tomto ustanovení.

85 Odvolateľka okrem toho nepreukázala, v čom požiadavky týkajúce sa dôkazu o tom, že bola priamo dotknutá sporným rozhodnutím, ako ich Všeobecný súd uviedol a uplatnil najmä v bodoch 198 a 206 napadnutého rozsudku na účely preskúmania dotknutých sadzobníkov letiskových poplatkov, nezodpovedajú požiadavkám, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora v oblasti štátnej pomoci, a to najmä z bodu 47 rozsudku zo 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisia, Komisia/Scuola Elementare Maria Montessori a Komisia/Ferracci (C-622/16 P až C-624/16 P, EU:C:2018:873), podľa ktorého súd Únie musí overiť, či žalobca relevantným spôsobom opísal dôvody, pre ktoré je rozhodnutie Komisie spôsobilé dostať ho do nevýhodného postavenia v hospodárskej súťaži, a teda mať vplyv na jeho právne postavenie.

86 Navyše v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 46 tohto rozsudku treba prvú časť druhého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako neprípustnú, keďže v nej odvolateľka jednak opätovne tvrdí, že na rozdiel od toho, čo rozhodol Všeobecný súd, preukázala, že je priamo dotknutá sporným rozhodnutím v rozsahu, v akom sa týka sadzobníkov letiskových poplatkov, a jednak na tento účel opakuje skutočnosti, ktoré uviedla vo svojej žalobe v prvostupňovom konaní.

87 V dôsledku toho treba zamietnuť prvú časť druhého odvolacieho dôvodu ako sčasti neprípustnú a sčasti nedôvodnú.

88 V rozsahu, v akom odvolateľka v druhej časti tohto odvolacieho dôvodu Všeobecnému súdu vytýka, že v bode 205 napadnutého rozsudku skreslil jej vyjadrenie v súvislosti s výrazom „iné letecké spoločnosti“, keď usúdil, že tento výraz sa netýka samotnej odvolateľky, treba uviesť, že takéto skreslenie z bodu 205 napadnutého rozsudku nevyplýva. Naopak, z tohto bodu napadnutého rozsudku v podstate vyplýva, že Všeobecný súd správne pochopil tento výraz tak, že odkazuje na letecké spoločnosti odlišné od spoločnosti Ryanair, pričom však konštatoval, že odvolateľka nepatrila medzi užívateľov letiska Frankfurt-Hahn, a preto sa nemôže odvolávať na diskrimináciu v prospech spoločnosti Ryanair a na úkor iných spoločností využívajúcich toto letisko.

89 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba druhý odvolací dôvod zamietnuť ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O treťom odvolacom dôvode založenom na tom, že Všeobecný súd porušil článok 263 štvrtý odsek a článok 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj povinnosť odôvodnenia, keď konštatoval, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti spornému rozhodnutiu v rozsahu, v akom sa týka „opatrenia č. 12“

Argumentácia účastníkov konania

90 Svojím tretím odvolacím dôvodom odvolateľka Všeobecnému súdu vytýka, že porušil článok 263 štvrtý odsek a článok 108 ods. 2 ZFEÚ, ako aj povinnosť odôvodnenia, keď konštatoval, že odvolateľka nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby proti spornému rozhodnutiu v rozsahu, v akom sa týka „opatrenia č. 12“.

91 V tejto súvislosti odvolateľka uvádza, že Komisia neuskutočnila konanie vo veci podrobného formálneho zisťovania a že toto opatrenie kvalifikovala ako „investičnú pomoc“ zlučiteľnú s vnútorným trhom.

92 Odvolateľka pritom v konaní pred Všeobecným súdom výslovne tvrdila, že Komisia nemala považovať túto pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom bez toho, aby začala konanie vo veci podrobného formálneho zisťovania. Odvolateľka pripomína aspekty, z ktorých v tejto súvislosti vychádzala, pričom Všeobecnému súdu vytýka, že nepreskúmal tieto aspekty a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia, keď pri absencii akéhokoľvek odôvodnenia preskúmal „opatrenie č. 12“ z hľadiska „druhej alternatívy“ podľa judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609).

93 Odvolateľka uvádza niekoľko skutkových okolností týkajúcich sa financovania spoločnosti FFHG a tvrdí, že Komisia v spornom rozhodnutí nepreskúmala toto financovanie, ktoré bolo následne nahradené „opatrením č. 12“. Odvolateľka v každom prípade predložila dostatočné dôkazy o tom, že jej žaloba o neplatnosť bola prípustná z hľadiska „prvej alternatívy“ podľa judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 17. septembra 2015, Mory a i./Komisia (C-33/14 P, EU:C:2015:609). Keďže Všeobecný súd preskúmal len „druhú alternatívu“ vyplývajúcu z tohto rozsudku a usúdil, že podmienky stanovené v tomto rozsudku neboli splnené, porušil procesné práva odvolateľky zaručené článkom 108 ods. 2 ZFEÚ. Na podporu tohto odvolacieho dôvodu odvolateľka okrem iného poukazuje na nové rozhodnutie Komisie, ktoré medzitým táto inštitúcia prijala a ktoré sa týka prevádzkovej pomoci financovanej „opatrením č. 12“, investičnej pomoci, ako aj prevodu pomoci poskytnutej spoločnosti FFHG na Ryanair.

94 Komisia tvrdí, že „opatrenie č. 12“ nebolo predmetom konania pred Všeobecným súdom. V každom prípade uvádza, podobne ako spolková krajina a Ryanair, že tretí odvolací dôvod treba zamietnuť ako úplne nedôvodný.

Posúdenie Súdnym dvorom

95 Na úvod treba pripomenúť, že z článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ako aj z článku 168 ods. 1 písm. d) a článku 169 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora vyplýva, že v odvolaní sa musí presne uviesť, ktoré časti rozsudku, ktorého zrušenie sa navrhuje, sa napádajú, a musia sa presne uviesť aj právne argumenty, ktoré tento návrh osobitným spôsobom podporujú, inak sú odvolanie alebo dotknutý

odvolací dôvod neprípustné (rozsudky z 26. januára 2017, Mamoli Robinetteria/Komisia, C-619/13 P, EU:C:2017:50, bod 42, ako aj z 8. júna 2017, Dextro Energy/Komisia, C-296/16 P, neuverejnený, EU:C:2017:437, bod 60).

96 Tejto požiadavke nezodpovedá najmä odvolanie, ktoré – bez toho, aby obsahovalo argumentáciu osobitne smerujúcu k označeniu nesprávneho právneho posúdenia, ktoré obsahuje rozsudok alebo uznesenie, ktorého zrušenie sa navrhuje –, sa obmedzuje na reprodukovanie žalobných dôvodov a tvrdení, ktoré už boli uvedené pred Všeobecným súdom. Takéto odvolanie alebo odvolací dôvod totiž v skutočnosti sleduje iba opätovné posúdenie žaloby podanej na Všeobecný súd, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 51, ako aj citovanú judikatúru, a uznesenie z 29. januára 2020, Silgan Closures a Silgan Holdings/Komisia, C-418/19 P, neuverejnené, EU:C:2020:43, bod 71).

97 V tejto súvislosti bez ohľadu na otázku, či „opatrenie č. 12“ uvedené v treťom odvolacom dôvode bolo skutočne predmetom sporného rozhodnutia a následne konania pred Všeobecným súdom, čo Komisia spochybňuje, treba na jednej strane konštatovať, že odvolateľka v každom prípade neoznačila odôvodnenia napadnutého rozsudku, na ktoré tento odvolací dôvod odkazuje, čím neumožňuje Súdnemu dvoru preskúmať, či sa Všeobecný súd dopustil údajného nesprávneho právneho posúdenia.

98 Na druhej strane odvolateľka, ktorá sa zameriava skôr na konanie pred Komisiou než na napadnutý rozsudok, uvádza rad skutkových okolností týkajúcich sa najmä financovania spoločnosti FFHG, ktoré navyše uviedla už v prvostupňovom konaní. Ako však vyplýva z ustálenej judikatúry pripomenutej v bodoch 95 a 96 tohto rozsudku, posúdenie takýchto skutočností zjavne nespadá do právomoci Súdneho dvora v rámci odvolania.

99 V dôsledku toho treba tretí odvolací dôvod zamietnuť ako neprípustný.

100 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy sa musí odvolanie zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

101 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.

102 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, uplatniteľného na základe jeho článku 184 ods. 1 na konanie o odvolaní, účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia, ako aj vedľajší účastníci konania v prvostupňovom konaní navrhli uložiť odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania a tá nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené uložiť jej povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. Odvolanie sa zamieta.

2. Deutsche Lufthansa AG znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania, ktoré vynaložili Európska komisia, Land Rheinland-Pfalz a Ryanair DAC.

Podpisy